

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กฤติยาภรณ์ ตันปา

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนา
สำนักบริหารและพัฒनावิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนา

ชื่อเรื่อง
การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โดย
กฤติยาภรณ์ ตันป่า

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล ทองมา)

วันที่ 13 เดือน ต.ค. พ.ศ. 2552

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ทรงศักดิ์ ภู่น้อย)

วันที่ 13 เดือน ต.ค. พ.ศ. 2552

(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล ทองมา)

ประธานกรรมการประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการพัฒนา
วันที่ 13 เดือน ต.ค. พ.ศ. 2552

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกฤติยาภรณ์ ตันปา
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี 2) ทราบถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี จำนวน 73 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงในเนื้อหา และการทดสอบความเที่ยง โดยได้ค่าความเที่ยง 0.98 การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC)

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุมากที่สุด 53 ปี และน้อยที่สุด 24 ปี มีอายุเฉลี่ย 30 ปี และส่วนใหญ่เพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทมากที่สุด รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนผู้ให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ในช่วง 2-3 ปี รองลงมามีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ในช่วง 4 – 5 ปี และมีเพียงผู้ให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อย มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี และส่วนใหญ่สังกัดสำนักวิชาการ สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ รองลงมาสังกัดกลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานบริหาร นอกจากนั้นสังกัดศูนย์วัดกรรมความรู้

สำหรับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรระบุว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

Title	Participation in the Quality Assurance of the Personnel in the College of Arts, Media and Technology, Chiang Mai University
Author	Miss Kittiyaporn Tanpa
Degree of	Master of Arts in Development Administration
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Weerapon Thongma

ABSTRACT

The study on “Participation in the Quality Assurance of the Personnel in the College of Arts, Media and Technology, Chiang Mai University,” had the following objectives: 1) to study the quality assurance of the personnel in the College of Arts, Media and Technology, and 2) to know the suggestions in implementation of the quality assurance of the personnel at the College of Arts, Media and Technology, Chiang Mai University. Respondents in this study were 73 personnel at the College of Arts, Media and Technology, Chiang Mai University. Tool in this study used was a pre-tested questionnaire that scored 0.98 for its content validity and fairness. Data collected in June 2009 were analyzed by SPSS/PC program.

The study showed that the respondents aged 53 years as maximum age and 24 years as minimum age, averaging 30 years and majority were females than males. The highest educational attainment of majority of the respondents was Master degree followed by Bachelor degree and a minority finished Doctoral degree. The working experience of majority of the respondents was 2-3 years, followed by 4-5 years, and 5 years for the minority. The affiliation of majority of the respondents was the Academic Unit of the College Office, followed by Supportive Section of the Academic Unit, then the Administrative Section, and the Center of Culture and Knowledge.

Concerning the study on participation in the quality assurance of the personnel in the College of Arts, Media and Technology, Chiang Mai University following the procedure in the implementation of quality assurance in four aspects as planning, doing, checking, and action, the study showed that the participation of the personnel was in a moderate level.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดีจากประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล ทองมา กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ทรงศักดิ์ ภู่น้อย และอาจารย์โชคก จรุงพันธ์ ซึ่งท่านกรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยดีตลอดมา ทั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน และร่วมกันถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์อัศรพล นิยมถรัตน์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน และบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการ พัฒนาทุกๆ ท่านที่คอยเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา โดยเฉพาะคุณพัชรีย์ คำพิระ ที่ให้คำปรึกษา และคอยเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณของบิดาคณเนิน ดันปาและมารดาคุณชิน ดันปา รวมทั้งพี่สาว คุณรัชนี ดันปา ที่สนับสนุนเรื่องทุนทรัพย์ในการศึกษาและญาติพี่น้องทุกท่านที่เป็นกำลังใจที่ดีในการทำวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

กฤติยาภรณ์ ดันปา

ตุลาคม 2552

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญเรื่อง	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัยและข้อจำกัดการวิจัย	4
นิยามคำศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี	7
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	16
ทฤษฎีการบริหารงานตามหลัก PDCA	20
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	25
ภาคสรุป	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
สถานที่ดำเนินการวิจัย	33
ประชากร	33
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การทดสอบเครื่องมือ	36

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
วิธีการรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	37
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล	38
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	53
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	61
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	68
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	72

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและสังคม	40
2	ค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการวางแผน	43
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการปฏิบัติ	46
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการตรวจสอบ	47
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการปรับปรุงแก้ไข	49
6	จำนวนผู้ให้ข้อมูลข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	52

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 อาคารวิทยาลัยศิลป์ปะ ลือ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	8
2 กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	13
3 สรุปคะแนนการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยศิลป์ ปะ ลือ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2550	15
4 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและการประกันคุณภาพการศึกษา	17
5 วงจร PDCA แบบญี่ปุ่น	22
6 วงจร PDCA	22
7 วงจร PDCA	24
8 การประชุมเพื่อวางแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยศิลป์ ปะ ลือ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	43
9 การประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา	45
10 การรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	47
11 การประชุมประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน	49

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบผลสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม อาจกล่าวได้ว่าการศึกษากำลังอำนาจของชาติปัจจัยหนึ่ง และอาจเป็นปัจจัยสนับสนุนกำลังของชาติในด้านอื่น คือ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา และด้านการปกครองประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อผลิตประชากรให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนความสามารถพื้นฐาน ความสามารถในการประกอบอาชีพและความสามารถในการเป็นพลเมืองที่ดี ในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งมั่นพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่างๆ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงให้กับประเทศ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับบ้านเมือง การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคมเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันการศึกษา

จากภารกิจที่มีต่อการพัฒนาประเทศและสังคมดังกล่าว ประกอบกับสังคมในปัจจุบันมุ่งเน้นมาตรฐาน คุณภาพ ประสิทธิภาพประสิทธิผล ด้วยเหตุผลนี้มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยทุกแห่งจึงต้องเร่งรัดจัดดำเนินการในทุกรูปแบบที่จะทำการให้การศึกษาในความรับผิดชอบของตนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพให้เป็นตามมาตรฐาน ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ประกาศนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากลโดยทั่วไป รวมทั้งเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่แปด (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีเป้าหมายที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม บัณฑิตที่มีคุณภาพ คือ บัณฑิตที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะตรงตาม ปณิธานของมหาวิทยาลัยกำหนดและสอดคล้องกับความต้องการผู้ใช้และความคาดหวังของสังคม จากเป้าหมายดังกล่าว ภาระหลักจะดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและการที่จะได้มาซึ่งบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย ต้องพัฒนากลไกการ ประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อทำกิจกรรมหรือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบตามแผนที่วางไว้ในการ ควบคุมคุณภาพปัจจัยหรือองค์ประกอบที่จะมีผลต่อคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาแนวทาง ปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพแต่ละองค์ประกอบ เกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัด ตลอดจนมีกลไกการ ควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของระบบการผลิต และปัจจัยที่มีผลต่อ คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้สภามหาวิทยาลัยผู้บริหารมั่นใจว่ามหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สถาบัน สำนัก สามารถดำเนินการได้อย่างมีมาตรฐานและสามารถผลิตบัณฑิตที่พึง ประสงค์ได้ ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัย คณะ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยการให้องค์กรภายนอกเข้า มาตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาและรับรองมหาวิทยาลัย และคณะ (สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551: 12)

ปัญหาการวิจัย

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (College of Arts, Media and Technology) ก่อตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็น ศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อ สนับสนุนภาครัฐ เอกชนและชุมชนในเขตภาคเหนือ จึงได้นำเสนอกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา ชิด ความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดเชียงใหม่ในยุคเศรษฐกิจใหม่ มีฐานะเป็นองค์กรในกำกับ มหาวิทยาลัย ในระดับเทียบเท่ากับคณะ ที่ไม่เป็นส่วนราชการตามมาตรา 8 และ 9 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2530 มีการบริหารงานเป็นอิสระจากระบบราชการมี การบริหารและการจัดการเทียบเท่ากับวิทยาลัยนานาชาติของมหาวิทยาลัยอื่นๆ โดยมีการจัดตั้ง หน่วยดำเนินการในรูปของสถาบันและศูนย์นานาชาติเพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและมี ประสิทธิภาพ

วิทยาลัยฯ เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ทั้งหลักสูตรระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา ได้ใช้นโยบายแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่น ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับและทุกคนโดยทั่วถึงกัน

การดำเนินนโยบายรวมไปถึงการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพ เป็นกระบวนการที่จะทำให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินการดำเนินงานให้บรรลุผลตามนโยบายของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดให้ระบบประกันการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานทุกด้านของวิทยาลัยฯ จากผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นลำดับ แต่จากการประชุมร่วมของบุคลากรวิทยาลัยฯ เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละองค์ประกอบนั้น ยังมีบุคลากรบางส่วนที่ยังมีความเข้าใจว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นการเพิ่มภาระการทำงานที่นอกเหนือจากงานปกติที่ปฏิบัติ จึงทำให้การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จะเห็นได้ว่างานประกันคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้ง 9 องค์ประกอบและตามกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษาที่เน้นหลัก PDCA ได้นั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรของวิทยาลัยฯ เพราะบุคลากรเป็นผู้ที่จะดำเนินกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้รับจะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลงานวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. คณบดีและรองคณบดีฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบาย การประกันคุณภาพการศึกษา
2. หัวหน้าหน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถนำผลวิจัยไปพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ขอบเขตการวิจัยและข้อจำกัดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. การดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่สามารถอ้างอิงกับหน่วยงานอื่นได้
2. การวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
3. ประชากร คือ บุคลากรวิทยาลัยศิลปะสื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วย บุคลากรสายวิชาการและสายปฏิบัติการ จำนวน 73 คน (วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี, 2551: 9)

ข้อจำกัดการวิจัย

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ข้อมูลที่จึงได้เป็นข้อมูลตามธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน อาจจะทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนบ้าง นอกจากนี้การสร้างคำถามถ้าไม่มีความชัดเจนหรือเป็นลักษณะของนามธรรม (abstraction) จะมีผลทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการได้มาซึ่งข้อมูลที่ไม่มีความเชื่อมั่น (reliability) เท่าที่ควร
2. การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในการวิจัยในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2552 รวมระยะเวลา 7 เดือน ซึ่งมีข้อจำกัดในเงื่อนไขเวลา ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นจริงในช่วงเวลาดังกล่าวเท่านั้น ไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบ คณะ สถาบัน วิทยาลัยอื่นในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

นิยามคำศัพท์

การประกันคุณภาพการศึกษา (quality assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการในภาระกิจหลักอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (quality control) การตรวจสอบคุณภาพ (quality auditing) และการประเมินคุณภาพ (quality assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของปัจจัยนำเข้า ระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551: 12)

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการภายในมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สถาบัน สำนัก เพื่อควบคุมคุณภาพปัจจัยที่มีต่อคุณภาพการศึกษาโดยมีระบบและกลไกควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรในมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานต้นสังกัด จนทำให้มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สถาบัน สำนัก เกิดความมั่นใจว่าหน่วยงานมีการดำเนินการอย่างเป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ (สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551: 13)

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การที่องค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยได้มาดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพภายใน ประเมินการดำเนินการควบคุมคุณภาพ และรับรองสถาบันการศึกษาเพื่อให้สังคมมั่นใจได้ว่ามหาวิทยาลัยมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ (สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551: 13)

การมีส่วนร่วมในองค์กร คือการที่ถูกจ้างหรือบุคลากรในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระดับต่างๆ ในหน่วยงานนั้นๆ แต่การตัดสินใจจะเป็นระดับแตกต่างกันตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละบุคคลในองค์กรมีความรับผิดชอบ (นริทรชัย พัฒนพงศา อ้างใน สุทธิรักษ์ ปิ่นทกานนท์, 2543: 20)

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้วิจัยเกิดความกระจ่างในปัญหาและสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุมประเด็นทุกประเด็น ดังนี้

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบประกันคุณภาพและแนวคิดตาม
หลักการบริหาร

ทฤษฎีการบริหารงานตามหลัก PDCA

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ได้จัดตั้งขึ้นตามมติสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2546 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2546 อนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยี
สารสนเทศ การสื่อสาร สื่อและศิลปะ โดยให้แก้ไขชื่อเป็น “วิทยาลัยศิลปะ สื่อและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (College of Arts, Media and Technology)” มีฐานะเป็นองค์กรในกำกับ
มหาวิทยาลัย ในระดับเทียบเท่ากับคณะ ที่ไม่เป็นส่วนราชการตามมาตรา 8 และ 9 แห่ง
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2530 มีการบริหารงานเป็นอิสระจากระบบราชการมี
การบริหารและการจัดการเทียบเท่ากับวิทยาลัยนานาชาติของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น สถาบันบัณฑิต
บริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธรแห่ง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น โดยมีการจัดตั้งหน่วยดำเนินการในรูปของสถาบันและศูนย์
นานาชาติเพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพต่อไป

วิทยาลัยฯ ได้รับงบประมาณแผ่นดินเพื่อก่อสร้างอาคารสถาบันเทคโนโลยี
สารสนเทศ และการสื่อสาร ในปีงบประมาณ 2548-2549 เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 60 ล้านบาท
รวมทั้งงบประมาณครุภัณฑ์ประกอบอาคารเรียนเป็นเงิน 11.7 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2550 และ
5.72 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2551 ได้รับงบประมาณบูรณาการกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน
จำนวน 164 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2549 เพื่อจัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต 2
สาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ (นานาชาติ) 2) สาขาวิชาแอนิเมชัน และ
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต 1 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่และเทคโนโลยี
สารสนเทศ และได้รับงบประมาณโครงการ การบ่มเพาะธุรกิจ ด้านการท่องเที่ยว และหัตถกรรมใน
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากนี้ วิทยาลัยฯ ได้จัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2 หลักสูตร
ได้แก่ 1) หลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความรู้ 2) หลักสูตรวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ ปัจจุบันมีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 837 คน (วิทยาลัยศิลปะ
สื่อและเทคโนโลยี, 2551: 2)

ภาพ 1 อาคารวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่มา: วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี (2551: 2)

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นองค์กรในกำกับของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยฯ เพื่อให้สอดคล้อง
กับการดำเนินงานวิทยาลัยฯ และได้ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกัน
คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ลงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 เพื่อส่งเสริมและพัฒนา
การศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากล
โดยทั่วไป รวมทั้งเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์
ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ต่อไป (สำนักพัฒนา
คุณภาพการศึกษา, 2551: 5-6)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพ
การศึกษา ดังกล่าวว่าจะสามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย
การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นไปตามความพร้อม ความ
ชำนาญ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคณะ/สถาบัน/สำนัก ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างคุณภาพ
มาตรฐานชั้นนำในระดับนานาชาติได้ จึงได้ประกาศนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ใน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ
ดังนี้

1.1 ให้มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำและขั้นสูงที่มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา
สถาบัน และสำนัก ต้องบรรลุถึงโดยกำหนดเงื่อนไขเวลาที่ชัดเจน

1.2 ให้มีการประเมินดีค่า (assessment) คุณภาพการศึกษารอบด้าน โดยมี
การระบุดัชนี (index) และตัวบ่งชี้ (indicators) ของคุณภาพการศึกษาแต่ละด้าน

1.3 ให้มีการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็น
เครื่องมือในการรักษา มาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยเน้นหลักการของการให้คณะ
ภาควิชา สถาบันและสำนัก พัฒนาระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาขึ้นภายใน
หน่วยงาน และสร้างความพร้อมที่จะให้หน่วยงานภายนอกหรือมหาวิทยาลัยเข้าไปตรวจสอบเพื่อ
การรับรองคุณภาพได้

1.4 ส่งเสริมให้แต่ละคณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก จัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นภายในหน่วยงาน โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ดูแล ให้ คำปรึกษา และประสานงาน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้งบประมาณที่มีตามความจำเป็น

1.6 ส่งเสริมให้หน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของแต่ละคณะ สถาบัน และสำนัก เพื่อการพัฒนาและรับรองคุณภาพ

1.7 สนับสนุนให้คณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก เผยแพร่กิจกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษาที่ได้ดำเนินการไปแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์คุณภาพการศึกษาของแต่ละหน่วยงาน

1.8 กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้น โดยแต่ละคณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก อาจนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน

1.9 ให้มีหน่วยงานรองรับงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่เดิม

นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษานี้ ให้ใช้กับคณะ สถาบัน และสำนัก ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. แนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงเห็นสมควรให้กำหนดแนวปฏิบัติเบื้องต้นขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในคณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้เป็นผู้ดูแล ให้คำปรึกษา ประสานงาน และตรวจสอบ ตลอดจนกำหนดดัชนีและตัวบ่งชี้ของคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ ภาควิชา สาขาวิชา สถาบันและสำนักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก ดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้งบประมาณที่มีตามความจำเป็น

2.3 คณะ ภาควิชา สาขาวิชา สถาบัน และสำนัก แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเป็นการภายใน เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำและขั้นสูง และเงื่อนไขเวลาที่ต้องบรรลุ รวมทั้งกำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ภายในหน่วยงานและทำให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขึ้น ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงาน

2.4 คณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก จัดทำระบบข้อมูลที่ทันสมัย มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เช่น ข้อมูลนักศึกษา บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สื่อทัศนูปกรณ์ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2.5 มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สถาบัน และสำนัก มีวิธีการให้ได้มาซึ่งผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร

2.6 คณะ ภาควิชา และสาขาวิชามีการศึกษาความต้องการ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

2.7 คณะ ภาควิชา และสาขาวิชากำหนดระบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นมาตรฐานและดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ภาควิชา สถาบัน และสำนักมีการประเมินผลประสิทธิภาพการสอนและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

2.9 คณะ ภาควิชา สาขาวิชา สถาบัน และสำนัก มีการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรในหน่วยงานทั้งด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามหน้าที่ เช่น การศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษา คูงาน และด้านประสบการณ์ทางการวิจัยอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

2.10 สนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรผลิตผลงานทางวิชาการและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และให้มีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.11 สนับสนุนให้มีระบบห้องสมุดและระบบสารสนเทศให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและพอเพียงต่อความต้องการและมีการติดตามผลการใช้และการบริการอย่างสม่ำเสมอ

2.12 จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การใช้งานอาคารสถานที่และทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

2.13 มีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.14 เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

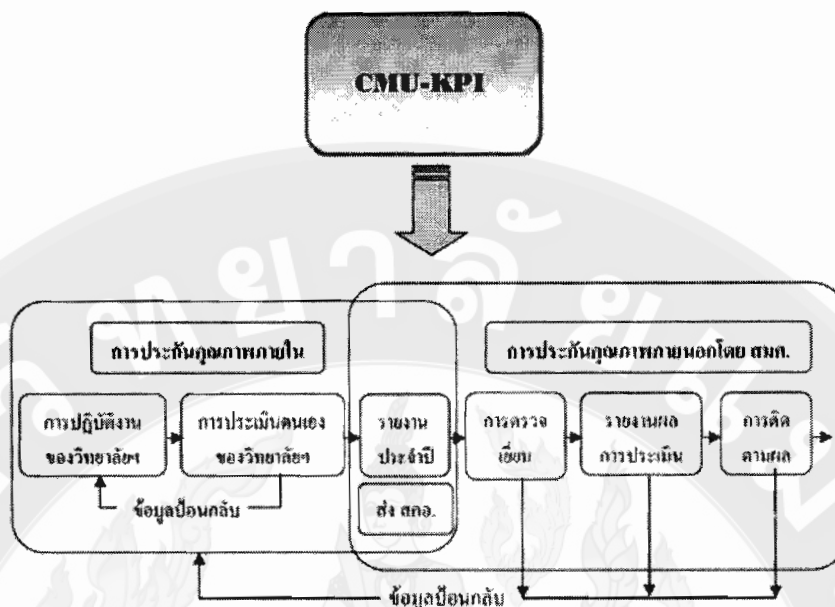
2.15 มีระบบการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณาจารย์และบุคลากรที่รับผิดชอบต่องานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม

2.16 จัดทำรายงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สาขาวิชา สถาบัน และสำนัก เผยแพร่แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

2.17 ให้มีหน่วยงานรองรับงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัย คณะ สถาบัน และสำนัก โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่เดิม

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี กำหนดระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบ Quality Assurance (QA) ในการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนใช้มาตรฐานที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาที่พัฒนาจากพันธกิจของวิทยาลัยฯ และสอดคล้องกับ CMU-KPI (Chiang Mai University- Key Performance Indicator) อีกทั้งได้จัดเตรียมข้อมูลรองรับการประเมินคุณภาพภายในจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ภาพ 2 กลไกระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ที่มา: วิทยาลัยศิลปะ ลือ และเทคโนโลยี (2551: 8)

วิทยาลัยฯ ได้รับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาตามองค์ประกอบและมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยมีการตรวจประเมินตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมา ผลการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยฯ มีความก้าวหน้าและมีมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (วิทยาลัยศิลปะ ลือ และเทคโนโลยี, 2551: 9)

ในปีการศึกษา 2550 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พัฒนาระบบงานที่ต่างจากปีที่ผ่านมาเพื่อควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของคณะ สถาบัน สำนัก โดยผสมผสานแนวคิดของการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วด้าน (Total Quality Management – TQM) การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ISO, input process output และ ไคเซนนำมาพัฒนาขึ้นมาเป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU-QA) โดยมีแนวคิดดังนี้

3.1 การที่ผู้บริหารมีปณิธานและความมุ่งมั่นแน่วแน่ในการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ

3.2 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและจิตสำนึกที่มุ่งคุณภาพ

3.3 การให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีแนวคิดที่จะปรับปรุงงานของตนอยู่เสมอ

3.4 การทำงานเป็นทีมและการแบ่งความรับผิดชอบ

3.5 การสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้และสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทุกคน
ในองค์กร

3.6 การมีแผนพัฒนานุเคราะห์ทุกระดับอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ
และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.7 การควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน

3.8 การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีเป้าหมายที่จะปรับปรุงคุณภาพ
ของระบบและกระบวนการผลิต และผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้มีคุณภาพ
ดีขึ้น

3.9 การขจัดอุปสรรคหรือป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินงาน
หรือการสูญเสียของผลผลิต

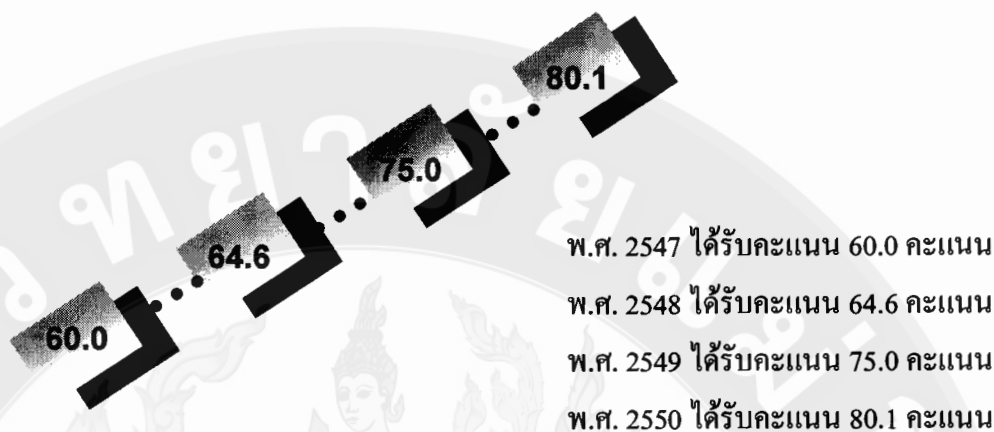
3.10 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการ
ดำเนินงานให้ได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ โดยใช้ทรัพยากร
อย่างคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ได้ดำเนินการประกันคุณภาพตามนโยบาย
ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางในการ
ควบคุม การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การศึกษา รวม 9 ด้านได้แก่ (1) ปรัชญา ปณิธาน
วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ (2) การเรียนการสอน (3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา (4) การ
วิจัย (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม (6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (7) การบริหารและการ
จัดการ (8) การเงินและงบประมาณ (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

กำหนดตัวบ่งชี้ตามแนวทางสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.)
จำนวน 41 ตัวบ่งชี้ กำหนดเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐาน และเกณฑ์การประเมินของสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนที่นอกเหนือจาก สกอ. กำหนด จำนวน
21 ตัวบ่งชี้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กำหนดเพิ่มเติมอีก จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 66 ตัวบ่งชี้
ซึ่งในปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ได้รับผลการตรวจสอบภายใน 80.4
คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี, 2551: 9)

สรุปคะแนนการประกันคุณภาพการศึกษา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2550

พ.ศ. 2547 ได้รับคะแนน 60.0 คะแนน

พ.ศ. 2548 ได้รับคะแนน 64.6 คะแนน

พ.ศ. 2549 ได้รับคะแนน 75.0 คะแนน

พ.ศ. 2550 ได้รับคะแนน 80.1 คะแนน

ภาพ 3 สรุปคะแนนการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2550

ที่มา: วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี (2551: 10)

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาและงานตามพันธกิจของวิทยาลัยฯ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 และประกาศคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายและแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ให้มีการกำหนดตัวบ่งชี้ของมาตรฐาน ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาตามพันธกิจของวิทยาลัยทุกด้าน

2. ให้มีการประเมิน (Assessment) คุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ทั้งระดับวิทยาลัย สาขาวิชา และหน่วยงาน เพื่อพัฒนา ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัย และสร้างความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบประเมิน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อการรับรองคุณภาพได้

3. ส่งเสริมให้วิทยาลัย สาขาวิชา และหน่วยงาน ได้จัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นภายในหน่วยงาน โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับวิทยาลัยเป็นผู้ให้คำปรึกษา และประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

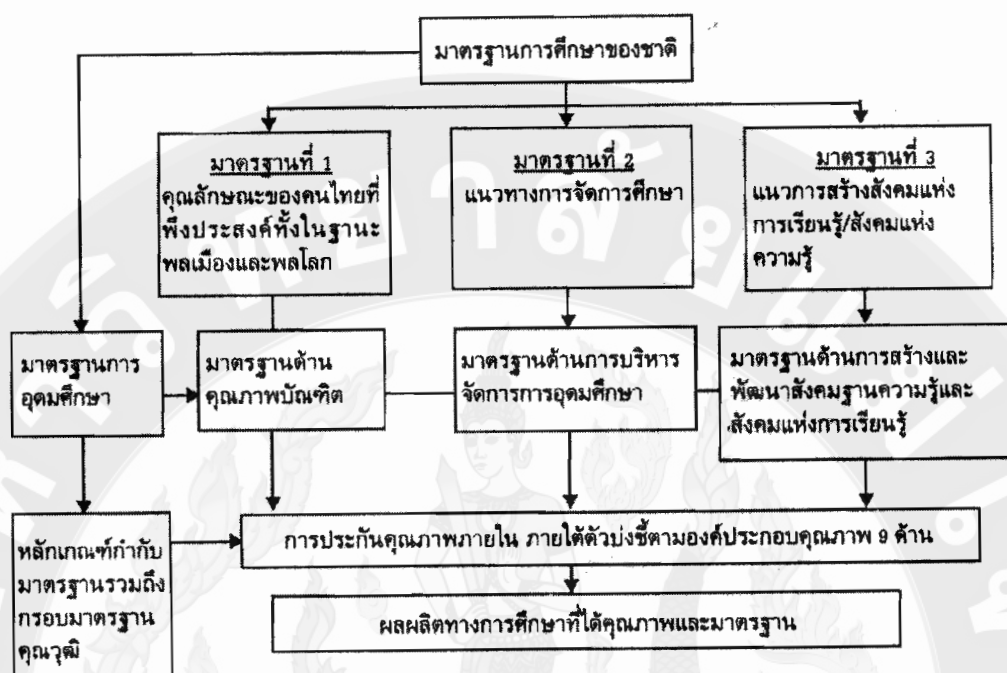
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ สาขาวิชา และหน่วยงาน ดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้ดำเนินการแล้วทั้ง ภายในและภายนอกวิทยาลัย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์คุณภาพของแต่ละหน่วยงาน
5. กำหนดแนวทางปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นให้แต่ละ สาขาวิชา และหน่วยงาน ได้นำไปปรับปรุง หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน
6. ให้มีหน่วยงานรองรับงานประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการการศึกษา มาตรา 31 ได้กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุก ประเภท กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา โดยในมาตรา 34 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: 2)

เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ กำหนด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ในหมวด 6 จึงได้กำหนดให้มีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอก เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการการศึกษา การพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้คำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการ อุดมศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ภายใต้องค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน ที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ทั้งยังสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาอื่นๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเป้าหมายไปยังการพัฒนา ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานตามที่คาดหวัง ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเป้าหมาย ไปยังการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่คาดหวัง ความเชื่อมโยง ระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและการประกันคุณภาพการศึกษา ดังภาพที่ 4

ภาพ 4 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและการประกันคุณภาพ การศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550: 2)

มาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันภายนอก เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา ดังรายละเอียดดังนี้

การประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกัน

คุณภาพการศึกษาภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: 3) โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิธีการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา/สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จะคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางในการควบคุม การตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาทั้ง 9 ด้าน คือ (1)ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน (2) การเรียนการสอน (3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา (4) การวิจัย (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม (6) การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (7) การบริหารจัดการ (8) การเงินและงบประมาณ และ (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ทั้งนี้ ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำรายงานการศึกษาตนเอง (Self – Study Report) ที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาที่ คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษากำหนดเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และภายนอก

1.2 ผลการปฏิบัติงานของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามระบบ และกลไกการประกันคุณภาพที่กำหนดไว้

1.3 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

2. วิธีการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

2.1 ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนา บริหาร และติดตามการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาระดับต่างๆ จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษากำหนด

2.3 ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังนี้ (1) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (4) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (5) อุปกรณ์การศึกษาต่างๆ (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (7) การวัดผลการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (8) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร

ทั้งนี้ แต่ละคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอาจจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายในได้ตามแต่เห็นสมควร โดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. การรายงานผลการประกันคุณภาพศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน (ซึ่งอาจใช้รายงานการศึกษาตนเองที่สถานศึกษาจัดทำไว้แล้ว) เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)” หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2550: 7)

รูปแบบและวิธีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยมีหลักการสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิด หรือการให้โทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง (evidence – based) และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)
3. มุ่งเน้นในเรื่องการประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับควบคุม
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินและการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
5. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้เอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถาบันและผู้เรียน

ทฤษฎีการบริหารงานตามหลัก PDCA

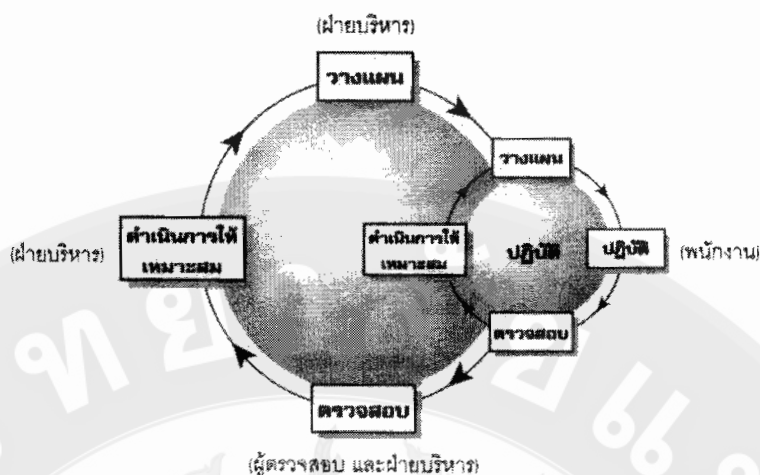
สุวรรณ สุทธิขจรกิจการ (2545: 2) กล่าวว่า การบริหารงานตามหลัก PDCA เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นขั้นตอนเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบสิ่งที่ได้กระทำลงไป และการตั้งมาตรฐานในการปฏิบัติงาน PDCA เป็นสิ่งหนึ่งที่อธิบายให้เข้าใจโดยละเอียดมากขึ้น เพราะเป็นวิธีที่ไม่ยาก ใช้เวลาอธิบายน้อย และสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมอื่นๆ เพราะจุดมุ่งหมายของวงจร PDCA คือต้องการยกระดับของการบริหาร

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547: 9-11) กล่าวว่า กระบวนการ PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (ดำเนินการให้เหมาะสม) แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bill Liboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรก วงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “วงจร Shewhart” จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย W. Edwards Deming ปรมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพหลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า “วงจร Deming”

เมื่อเริ่มแรก Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่าย ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายวิจัย

ความสัมพันธ์ทั้ง 4 ฝ่ายนั้น จะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อระดับคุณภาพของสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับวงจร Deming ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม (ซึ่งในระยะแรกหมายถึงการปรับปรุงแก้ไข) แต่ก็ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแต่ละขั้นตอนถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ขณะที่ฝ่ายบริหารกำหนดแผนงานและตั้งเป้าหมายสำหรับพนักงาน พนักงานก็ต้องลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดขึ้น ในขณะที่ผู้ตรวจสอบคอยตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นระยะๆ และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ หากการปฏิบัติงานมีความผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ก็จะได้แก้ไขได้ทันที พนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ก็จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมาย ก็จะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานที่ต่ำ การดำเนินงานในลักษณะนี้จะเห็นได้ว่าค่อนข้างแข็งแกร่งด้าน นอกจากนั้นผู้บริหารจะประเมินศักยภาพของพนักงานซึ่งเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน แล้วยังหาวิธีที่ดีที่สุดในเรื่องของการประสานงานภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้พนักงานมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

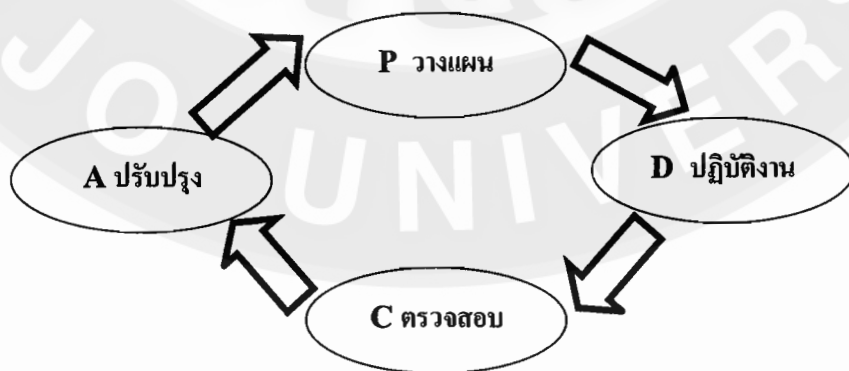
อย่างไรก็ตาม วงจร Deming ได้พัฒนาไปในทิศทางที่นุ่มนวลขึ้น ในประเทศญี่ปุ่น ได้ให้ความสำคัญกับพื้นฐานการบริหารงาน 2 อย่าง นั่นก็คือ การสื่อสารและการร่วมมือร่วมใจจากทุกคนในหน่วยงาน โดยผู้บริหารยังคงเป็นผู้กำหนดแผนงาน แต่จะสื่อสารผ่านช่องทางหัวหน้างาน และพนักงานตามลำดับขั้น เป้าหมายถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมที่สามารถเป็นไปได้ และอยู่ในระดับท้าทายความสามารถของพนักงาน การตรวจสอบมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาว่า มีความยุ่งยากและมีปัญหาอะไรบ้าง ไม่ใช่การจับผิด ส่วนขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสมมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำเป็นมาตรฐาน หรือเพื่อหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะทำให้บรรลุแผนงานได้ดียิ่งขึ้นไปอีก ด้วยแนวทางนี้ พนักงานจะได้รับการอบรมให้รู้จักการวางแผน การปฏิบัติการตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสมได้ด้วยตัวเอง การใช้วงจร PDCA เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดการทำงานที่มีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด

ภาพ 5 วงจร PDCA แบบญี่ปุ่น
ที่มา: ศุภชัย อธิวัตร (2547: 11)

วงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การเรียนหนังสือ การตั้งเป้าหมายชีวิต ฯลฯ จนกระทั่งถึงระดับบริษัท เช่น การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน การปรับปรุงการให้บริการลูกค้า หรือแม้กระทั่งการริเริ่มโครงการใหม่ๆ

บรรยง จันทมาศ (2546: 6) กล่าวว่า การบริหารงานโดยนโยบาบจะเห็นว่า มีกระบวนการในการดำเนินการ PDCA เป็นวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำงานให้งานเสร็จสมบูรณ์ อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ ซึ่งคำว่า PDCA นี้ มาจากภาษาอังกฤษ 4 คำ ได้แก่ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการแก้ไขปรับปรุง (Action)

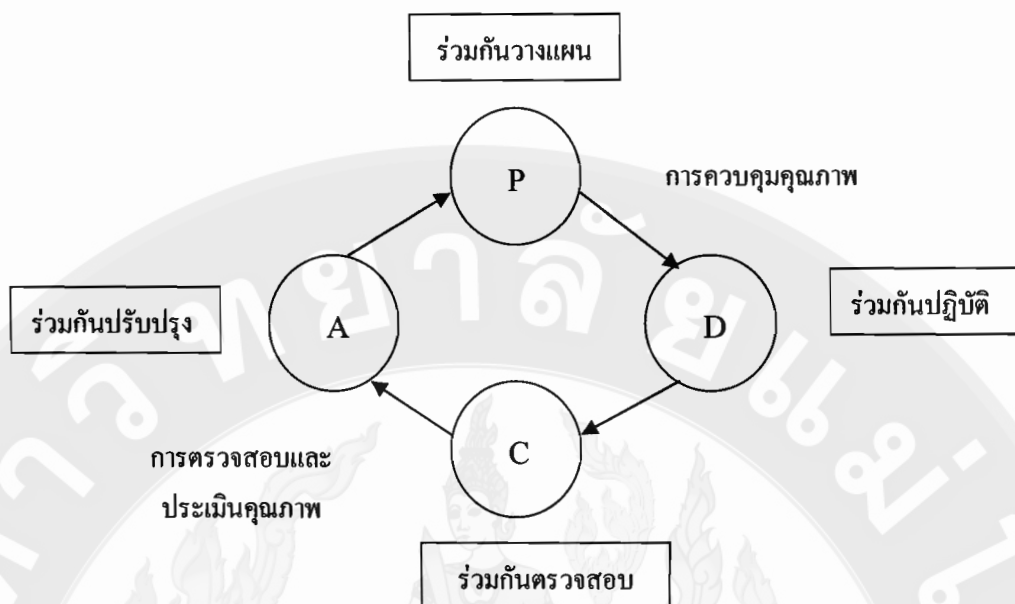
ภาพ 6 วงจร PDCA
ที่มา: บรรยง จันทมาศ (2546: 6)

วงจรบริหารงานในรูปแบบที่ประกอบด้วย การวางแผน (plan) การลงมือปฏิบัติ (do) การตรวจสอบ (check) และการแก้ไข (act) ดังภาพ 6 ไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่เพราะการวางแผนถูกกำหนด โดยมีผู้ตรวจสอบคอยตรวจสอบเป็นระยะ และคอยรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บริหารทราบเพื่อจะได้แก้ไขอย่างทันทั่วทั้งที่หากเกิดปัญหา จะเห็นว่าเป็นการบริหารที่พนักงานขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นซึ่งการบริหารงาน PDCA ที่วางแผน (plan) โดยฝ่ายบริหาร ปฏิบัติ (do) การตรวจสอบ (check) โดยผู้ตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุง (act) โดยฝ่ายบริหารเป็นการบริหารแบบตะวันตก เป็นลักษณะที่แข็งแกร่งโดยใช้การให้รางวัลและการบังคับบัญชาควบคู่กันไป การกำหนดเป้าหมายที่ถูกกำหนดเมื่อการตรวจสอบทำให้ตามเป้าหมายก็จะมีรางวัล แต่ถ้าไม่สามารถตรวจสอบได้ก็จะถูกประเมินให้อยู่ระดับความสามารถที่ต่ำ

ประเทศญี่ปุ่นได้เรียนรู้วงจรการทำงานบริหาร PDCA จากประเทศอเมริกาและได้นำมาปรับใช้ให้มีความยืดหยุ่นกว่าของประเทศอเมริกา คือ ให้อยู่บนพื้นฐานของ 2 สิ่ง คือ การสั่งการ และความร่วมมือ การวางแผนโดยฝ่ายบริหารจากนั้นจะส่งผ่านช่องทางสื่อสารระหว่างฝ่ายบริหาร หัวหน้างาน และพนักงานตามลำดับขั้น โดยเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้อยู่ในระดับที่สามารถเป็นไปได้ในระยะเวลาอันสั้น และท้าทายความสามารถในระยะเวลาที่เป็นกลางและยาวนาน พนักงานจะลงมือปฏิบัติ และทุ่มเทอย่างเต็มที่ การตรวจสอบก็จะไปในลักษณะเพื่อค้นหาว่าเกิดความยุ่งยากและมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ไม่ใช่เป็นการจับผิด การแก้ไขปรับปรุง เป็นการช่วยให้พนักงานได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จากแนวทางประเทศญี่ปุ่นได้นำไปใช้อย่างได้ผล พนักงานจึงต้องได้รับการอบรม เรื่องการวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ และการแก้ไขปรับปรุงอย่างถี่ถ้วนก่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร PDCA

เกรียงไกร เลาพงศ์ (2549: 8) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (do) และการร่วมกันตรวจสอบ (check) และร่วมกันปรับปรุง (action) จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ภาพ 7 ระบบวงจร PDCA

ที่มา: เกรียงไกร เล่าพงศ์ (2549: 8)

จากภาพ 7 การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาและเมื่อสถานศึกษาตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงาน ในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตาม และประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วมโดยชุมชน

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้หลากหลาย ตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เช่น

ไคเซนและฮอฟฟ (อ้างใน วรตรา แก้ววิชิต, 2544: 6) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมเป็นการเกี่ยวข้องกันของแต่ละบุคคลซึ่งเข้ามามีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์หรือการปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่

รณชัย ตั้งมั่นอนันตกุล (2544: 6) ให้ความหมายว่า หมายถึง ขั้นตอนของกระบวนการแสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีต่อโครงการพัฒนารูปแบบเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เควิสและนิวสคอม และนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างใน อารีรัตน์ เกกิงสรคันธุ์, 2545: 8) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมว่าเป็นการเกี่ยวข้องกันของสภาวะทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลซึ่งอยู่ในสถานการณ์กลุ่ม ผลของการเกี่ยวข้องกันกระตุ้นให้กระทำการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม และเกิดความรู้สึกถึงความรับผิดชอบร่วมกัน จากความหมายดังกล่าวนี้ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้อธิบายถึง การมีส่วนร่วมว่าประกอบด้วย 3 ประการ คือ

1. การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ เป็นการเกี่ยวข้องตัว (self) ไม่ใช่เฉพาะเพียงแต่เกี่ยวข้องด้านกายหรือทักษะ กล่าวคือ ผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีส่วนเกี่ยวข้องทางจิต (ego-involved) ไม่เพียงเฉพาะด้านการงาน (task-involved)

2. การกระทำให้ เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องทางจิตใจ และอารมณ์แล้วก็เท่ากับเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระทำการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมจึงเป็นมากกว่าการยินยอม (consent) ที่จะกระทำตามคำสั่งซึ่งเป็นการกระทำโดยปราศจากการยินยอมพร้อมใจ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมจึงเป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์และจิตใจแบบ “บุคคลวิถี” คือมีการติดต่อสื่อสารทั้งไปและกลับระหว่างบุคคลนั้นและกลุ่ม

3. การร่วมรับผิดชอบ เมื่อเกิดการเกี่ยวข้องด้านจิตใจ อารมณ์ และได้กระทำการให้แก่สถานการณ์กลุ่มนั้นแล้ว ผู้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง (self-involved) กับกลุ่ม และต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่ม โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งหมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

ส่วนการประสานงาน หมายถึง ห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมหรือการทำงาน และความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงานและในการทำให้เชื่อถือไว้วางใจ ดังนั้นการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงานและทำให้การทำงานเป็นเชื่อถือไว้วางใจได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการร่วมกันเป็นกลุ่ม อาจกล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความร่วมมือร่วมใจ การประสานงานและความรับผิดชอบ

จากความหมายการมีส่วนร่วมดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกันของบุคคลทางด้านจิตใจ และอารมณ์ในสถานการณ์เดียวกัน โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่ และก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัตถุประสงค์ที่ถูกต้องกำหนดขึ้น

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันนี้ เป็นยอมรับกันว่าทุกฝ่ายมีสิทธิเท่าเทียมกัน แม้ในอำนาจทางการเมืองการบริหารราชการ หรือกิจกรรมในครอบครัว จำเป็นต้องให้เกิดความเป็น “ธรรมรัฐ” หรือ (good governance) หรือความโปร่งใส เป็นยุคที่ต้องให้ฝ่ายอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ผู้มีอำนาจเดิม อาจติดอยู่กับอำนาจนิยม (authoritative) แต่เมื่อประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น จึงต้องยอมให้มีส่วนร่วมดังกล่าว ประเทศไทยบริหารประเทศโดยใช้ระบอบประชาธิปไตย ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ก่อนที่ประเทศไทยจะประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยในหลักการร่างรัฐธรรมนูญได้ระบุ และให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยได้จัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ดังที่ได้ระบุไว้ในคำนำว่า “สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับไม่เสร็จเรียบร้อยตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้ว โดยกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นจากการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในภาคส่วนและองค์กรต่างๆ เพื่อรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันให้เห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เห็นความสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน” ดังนั้นในรัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้มีประชาชนมีส่วนร่วมด้วยในหลายหมวด เช่น หมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 26-69 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 87 (สภาร่างรัฐธรรมนูญ, 2550: 9-23) จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญมาก จึงได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพราะ

เมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยแล้วจะไม่ค่อยมีการต่อต้านเกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงาน (อ้างใน อาริรัตน์ เถกิงสรคันธ์, 2545: 8) รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความตึงเครียดจากการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งบุคคลจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ลดการลาออก การขาดงาน เพราะรับรู้ว่าสถานที่ทำงานดีขึ้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังช่วยให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร และสามารถควบคุมสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานได้ ในที่สุดทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และผูกพันกับองค์กร

แนวคิดการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ อ้างใน สุทธิรักษ์ ปิ่นทากานนท์ (2543: 10) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน
3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้ต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

นอกจากนี้อาจเกิดจากแนวความคิดอื่นๆ เช่น

ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วยทั้งๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง อำนาจบังคับเกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการกระทำใดๆ นั้นเกิดขึ้นจากความเข้าใจ ความศรัทธาและความห่วงกังวลบุคคลต่อสิ่งเดียวกัน หรือสิ่งนั้นก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความไม่พึงพอใจจนเกิดแรงผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อวางแผน ตกลงใจ และร่วมมือกันกระทำเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อคนส่วนใหญ่ในกลุ่ม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังเกิดขึ้นจากความ

เกรงใจต่อบุคคลที่เคารพหรือมีตำแหน่งสูงกว่าหรือถูกบังคับให้กระทำจากผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีก ด้วย

รูปแบบการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัลฮอฟฟ์ อ้างใน อารีรัตน์ เถกิงสรคันธุ์ (2545: 12) ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ นี้ นักวิชาการสาขาต่างๆ มีจุดเน้นของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันออกไป เช่น นักรัฐศาสตร์จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นักบริหารจะเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและนักเศรษฐศาสตร์จะเน้นการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แต่สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นยังไม่มีการศึกษาที่กว้างขวางนัก ซึ่งโคเฮนและอัลฮอฟฟ์ได้อธิบายถึง การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision-making) การตัดสินใจชนิดนี้เป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย มีการกำหนดทางเลือก การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกซึ่งเปรียบได้กับการวางแผนเพื่อนำทางที่เลือกมาสู่การปฏิบัติ สามารถแบ่งการตัดสินใจนี้ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1.1 การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น (initial decisions) เป็นการเริ่มต้นหาความต้องการจากคนในท้องถิ่น และวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่สำคัญ ขั้นตอนนี้มีเน้นที่การเลือกเอาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนและมีความเป็นรูปธรรมโดยผ่านการใช้ขบวนการตัดสินใจ ในระยะนี้สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญต่อท้องถิ่นเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นและเสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาลง ซึ่งคนในท้องถิ่นสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น โครงการทั้งในเรื่องการเงิน การจัดสรรบุคลากร ตลอดจนวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการและการสนับสนุนโครงการที่จะนำเข้ามา

1.2 การตัดสินใจในช่วงดำเนินการ (ongoing decision) คนในท้องถิ่นอาจไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในช่วงเริ่มต้น แต่ถูกขอร้องให้เข้ามาดำเนินการเมื่อโครงการเข้ามาความสำเร็จในช่วงนี้เกิดขึ้นได้มากกว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วงเริ่มต้น ซึ่งโครงการจะต้องค้นหาความต้องการของบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในภายหลังนี้ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการและวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

1.3 การตัดสินใจในช่วงปฏิบัติการ (operational decision) เป็นความเกี่ยวข้องในองค์กรเมื่อโครงการเข้ามาหรือมีการเชื่อมโยงโครงการเข้ามาสู่คนในท้องถิ่น มีการรวมตัวกัน

ขององค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์สำหรับปฏิบัติกิจกรรมในโครงการ กรอบที่สมาชิกยึดถือประกอบด้วย การประชุมเพื่อจัดทำนโยบาย การคัดเลือกผู้นำที่จะมีอิทธิพลต่อองค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (operational decisions) เป็นความเกี่ยวข้องในองค์กร เมื่อโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ซึ่งแบ่งได้ 3 ทางใหญ่ คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร (resource contribution) สามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสารทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรหลักที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น นำมาใช้ในการพัฒนาโครงการส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี การบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และอื่นๆ แสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอะไร โดยวิธีการสมัครใจ การได้รับค่าตอบแทนหรือโดยการบังคับ การสนับสนุนเรื่องทรัพยากร บ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกัน และการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (project administration and co-ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงานโดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสา ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหารหรือประสานงาน วิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้ว ยังช่วยให้สมาชิกเกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายในและได้รับคำแนะนำ ซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (enlistment) การขอความร่วมมือไม่จำเป็นต้องการผลประโยชน์เสมอไป แต่พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังจากนำโครงการเข้ามาใช้ และผลกระทบต่อคนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (participation in benefits) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน และมีผลในทางเศรษฐกิจซึ่งไม่ควรมองข้ามไป บางครั้งการมีส่วนร่วมชนิดนี้มีความสำคัญต่อการยอมรับเอาโครงการที่สำคัญๆ เข้ามา ทั้งที่การตัดสินใจอาจไม่เกิดขึ้นหรือมีขีดจำกัด การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แบ่งได้ 3 ชนิดคือ

3.1 ผลประโยชน์ด้านวัตถุ (material benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล สรุปได้ว่า ต้องมีสินค้าในการบริโภค มีรายได้ซึ่งเป็นผลกำไรที่เหลือจากการขายผลิตภัณฑ์ และมีทรัพย์สินที่ถือยึดครองเป็นกรรมสิทธิ์เพิ่มขึ้น ผลประโยชน์ด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่อาจทำให้การสรุปข้อมูลล้มเหลวได้ จึงควรวิเคราะห์ให้ได้ว่า ใครคือผู้มีส่วนร่วม รวมถึงขบวนการที่เกิดขึ้น

3.2 ผลประโยชน์ด้านสังคม (social benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ มักอยู่ในรูปของการบริการหรือความพึงพอใจที่ได้รับจากสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นกว่าเดิม มีการเพิ่มโครงการพัฒนาชนบทเข้ามาเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจน จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการกำหนดการเข้ามามีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องของปริมาณการแบ่งปันผลประโยชน์ และคุณภาพบริการและความพึงพอใจ

3.3 ผลประโยชน์ด้านบุคคล (personal benefits) มักเป็นสิ่งที่ต้องการอย่างมากบ่อยครั้งที่ไม่ได้มาโดยลำพัง แต่มักมาจากการเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาตามความต้องการของสังคมและอำนาจทางการเมืองโดยผ่านการให้ความร่วมมือในโครงการผลประโยชน์ที่สำคัญด้านบุคคลมี 3 ชนิด คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) มีพลังอำนาจทางการเมือง (political power) และความรู้สึกว่าตนมีประสิทธิภาพ (sense of efficiency)

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วย เพราะถ้าอัตราการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่า จะให้ใครมีส่วนร่วม หากผลที่ออกมาตรงกันข้ามกับโครงการ เมื่อทราบแล้วว่าทำไม จะได้แก้ไขเพื่อหาแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการวางรูปแบบใหม่

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (participation in evaluation) มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการประเมินผลไว้น้อย เนื่องจากการยากที่จะเข้าใจได้ว่า จะมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุด ซึ่งจะทำการวิเคราะห์หรือวัดผลได้ต่อเมื่อได้ทำกิจกรรมทั้ง 3 อย่างมาแล้ว การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมี 2 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมทางตรง (direct participation) และการมีส่วนร่วมทางอ้อม (indirect participation) ในการประเมินผลควรรู้ว่าใครบ้างที่มีส่วนร่วม และก่อให้เกิดความต่อเนื่องได้อย่างไร อะไรเป็นข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จได้ อาจเป็นการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร โดยส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเรื่องงบประมาณประจำปี และระบุนิคมของการประเมินผลไว้ คนในท้องถิ่นสามารถเข้ามาส่วนเกี่ยวข้องได้โดยผ่านกิจกรรมทางการเมือง จากการคัดเลือกคนเข้าไปเป็นตัวแทนในรัฐสภาแล้วเรียกร้องหรือให้ข้อเสนอโดยผ่านช่องทางนี้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าได้รับหรือไม่ได้รับการตอบสนอง พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในโครงการ ส่วนสถานที่ขาดการมีส่วนร่วมและไม่ได้ผ่านกิจกรรมทางการเมืองสามารถนำรูปแบบของสหกรณ์ไปใช้ เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้น พวกเขาจะเกิดการเรียนรู้ถึงนโยบาย เป็นการเตรียมการประเมินผลทางอ้อมที่สำคัญของโครงการหรือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยตรงนั้นมีน้อย เป็นการมุ่งไปยังสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของสาธารณชน ซึ่งหวังว่าจะได้รับสิ่งที่พึงปรารถนาหลายอย่างเกิดขึ้น

จากความต่อเนื่องของโครงการ บ่อยครั้งที่มีการใช้สื่อ เช่น การส่งจดหมายถึงบรรณาธิการเพื่อแสดงความคิดเห็นว่าชอบหรือไม่ชอบ หรือการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง สิ่งนี้มีการแพร่ขยายออกไปและกำลังถูกจับตามองเนื่องจากเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลที่ดี ซึ่งดีกว่าการไม่มีส่วนร่วมเลย

การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านนี้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาคุณภาพงานที่ก่อให้เกิดความสำเร็จได้จากการทำงานของบุคลากรหลายฝ่าย แต่ทั้งนี้ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นลักษณะส่วนบุคคล รูปแบบขององค์กร หากมีความซับซ้อนมาก การมีส่วนร่วมของบุคลากรอาจจะลดลงได้

จากแนวคิดต่างๆ ข้างต้น ผู้ศึกษามีความสนใจจะใช้แนวคิดของโคเฮนและอ็พซอฟฟ์ เป็นหลักในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข มีความครอบคลุมทุกกระบวนการ ในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา โดยจะเป็นแนวทางสำหรับ การพัฒนาคุณภาพงานที่ก่อให้เกิดความสำเร็จได้ จากการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกหน่วยงาน

ภาคสรุป

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบผลสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งมั่นพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่างๆ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงให้กับประเทศ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับประเทศ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคมเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยทุกแห่งจึงต้องเร่งรัดดำเนินการในทุกรูปแบบที่จะทำการให้การศึกษาในความรับผิดชอบของตนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นวิทยาลัย ในกำกับของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ทั้งหลักสูตรระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ได้ใช้นโยบายแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นต้องอาศัยความมุ่งมั่น ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับและทุกคนอย่างทั่วถึงกัน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งที่มีความสนใจในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เนื่องจากการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ เป็นกระบวนการที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรนั้นๆ จึงจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษานั้น เกี่ยวข้องกับหน้าที่หลักที่รับผิดชอบ ในกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผน (plan) การปฏิบัติ (do) การตรวจสอบ (check) และการปรับปรุงแก้ไข (action) ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีความครอบคลุมทุกกระบวนการ ในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น อันจะทำให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และจะส่งผลต่อภาพพจน์ที่ดีงามของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในสายตาของสาธารณชนต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัย
ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้วางแผนวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาวิจัย ณ วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เหตุผลในการเลือกที่ดำเนินการวิจัยนี้ เนื่องจากวิทยาลัย
ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดสอนหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา เป็นองค์กร
ที่ก่อตั้งขึ้น ในปี 2547 ซึ่งได้ดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและมีผลการประเมินการ
ประกันคุณภาพภายใน ในลำดับขั้นที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการ
ประกันคุณภาพโดยใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาองค์กร แต่ยังคงพบว่ามีบุคลากรบางส่วนที่มี
ความเข้าใจว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ จึงทำให้เกิดปัญหาความล่าช้า
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งนี้ผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการ
วางแผนนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากประชากร คือบุคลากรสังกัด วิทยาลัยศิลปะ สื่อ
และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายวิชาการและสายปฏิบัติการ จำนวน 73 คน โดยไม่มีการ
สุ่มตัวอย่าง เหตุที่ต้องรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดเนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก และ
ไม่เหมาะสมที่จะสุ่มตัวอย่าง ดังที่นำชัย ทนุผล (2540: 71) ได้ระบุไว้ว่า หากผลวิจัยที่จะศึกษาข้อมูล
ได้ทุกหน่วยก็ควรจะศึกษาประชากรทั้งหมด เพื่อความถูกต้อง แม่นยำ และไม่จำเป็นต้องใช้สถิติมา
อนุมาน

ตัวแปรและวิธีการวัดตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะกำหนดตัวแปรในการศึกษาและวิธีการวัดตัวแปร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศ หมายถึง ลักษณะที่แตกต่างกันทางสรีระของผู้ให้ข้อมูลที่จำแนกออกเป็น เพศชายหรือเพศหญิง

อายุ หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงชีวิตอยู่ของผู้ให้ข้อมูล นับตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่บันทึกข้อมูล คิดเป็นจำนวนปี

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิสูงสุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้าเป็นพนักงานในวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คิดเป็นจำนวนปี

หน่วยงานที่สังกัด หมายถึง หน่วยงานในวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ผู้ให้ข้อมูลปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง พนักงานหรือบุคลากรในสังกัดวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์หรือการปฏิบัติการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ศึกษาในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผน(plan) การปฏิบัติ(do) การตรวจสอบ(check) และการปรับปรุงแก้ไข(action) โดยครอบคลุมการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามแนวคิดของโคเฮนและอ็อฟฮอฟฟ์ (อ้างใน วรตรา แก้ววิชิต, 2544: 6) ผู้วิจัยได้สร้างข้อความตามลักษณะของการมีส่วนร่วมแต่ละด้าน โดยวัดถึงระดับการมีส่วนร่วมประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	5 คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ
มาก	4 คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง
ปานกลาง	3 คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมบางครั้ง
น้อย	2 คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยครั้ง
น้อยที่สุด	1 คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนจากค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากข้อคำถาม ใช้เกณฑ์ดังนี้
(ประคอง วรรณสูตร, 2538 อ้างใน วรตรา แก้ววิชิต, 2544: 37)

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบปลายเปิด (open ended question) และคำถามแบบปลายปิด (close ended question) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่สังกัด ในวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผน(plan) การปฏิบัติ(do) การตรวจสอบ (check) และการปรับปรุงแก้ไข (action) ครอบคลุมการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามแนวคิดของ โทเฮนและอพออฟฟ์ (อ้างใน วรตรา แก้ววิชิต, 2544: 36)

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทดสอบคุณภาพ ตามแนวทางของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 115-118) ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากแนวทางในการตรวจสอบเอกสาร จากนั้นได้นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเพื่อ

ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาเสนอแนะให้ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับบุคลากรในสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 20 คน เนื่องจากอยู่ในกลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่นเดียวกับวิทยาลัย ศิลปะ สื่อและเทคโนโลยี และมีลักษณะของประชากรคล้ายคลึงกัน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หาความเชื่อมั่น โดยรวม ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{S^2} \right]$$

โดยที่	α	หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง จำนวนข้อ
	s_i^2	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S^2	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ผลการทดสอบปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คือ 0.70 โดยผลการวิเคราะห์แบบสอบถามหาความเที่ยง ปรากฏว่ามีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงสูง สามารถนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และแปลความต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือในนามสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึง คณบดีวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานโดยตรงกับบุคลากรในสังกัดวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อแจ้งความประสงค์และนัดหมายวัน เวลา สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้นัดหมายไว้

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลความ สรุปผล และเขียนรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC) ซึ่งสถิติที่ใช้ คือ

1. สถิติบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และบรรยายลักษณะส่วนบุคคลและองค์กร เศรษฐกิจ สังคมของผู้ให้ข้อมูล

2. น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 7 เดือน ตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2552

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ บุคลากรวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี สาขาวิชาการและสายปฏิบัติการ จำนวน 73 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยรวบรวมผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน และมีการนำเสนอในรูปตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

อายุ

ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุมากที่สุด 53 ปี และน้อยที่สุด 24 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 30 ปี และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.67 ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีอายุไม่แตกต่างกัน สำหรับผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.56) มีอายุช่วง 24-33 ปี รองลงมา ร้อยละ 15.07 มีอายุช่วง 34-43 ปี ร้อยละ 1.37 มีอายุช่วง 44-53 ปี จากผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีอายุอยู่ในวัยกำลังเริ่มทำงานเพื่อก่อร่างสร้างตัว พร้อมจะทุ่มเทกำลังเพื่อการเรียนรู้ทุกสิ่ง มักเป็นบุคคลที่รู้จักใช้เหตุและผล รู้จักแยกแยะปัญหา และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (สุนิลา ทนุผล, 2540: 33)

เพศ

ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.12) เป็นเพศหญิง และร้อยละ 32.88 เป็นเพศชาย จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่าง

ระหว่างเพศชายหรือเพศหญิงไม่ได้เป็นตัวกำหนดการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่มีความเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกันซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 2 มาตราที่ 30 ระบุว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน (ศาลรัฐธรรมนูญ, 2550: 8)

ระดับการศึกษาสูงสุด

ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.05) มีวุฒิทางการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับปริญญาโท รองลงมาร้อยละ 45.21 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และผู้ให้ข้อมูลส่วนน้อย (ร้อยละ 2.74) มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาเอก จากผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท สอดคล้องกับข้อมูลบุคลากรส่วนใหญ่สังกัดสำนักวิชา ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอน และเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ข้อ 9 กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรีต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 7)

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.67) มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในช่วง 2-3 ปี รองลงมาร้อยละ 10.96 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ในช่วง 4 – 5 ปี และมีเพียงผู้ให้ข้อมูลเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 1.37) มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีส่วนใหญ่ เป็นบุคลากรใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2546 มีอายุการก่อตั้งถึงปัจจุบัน 6 ปี แต่อย่างไรก็ตามยังมีบุคลากรที่มีความรักภักดีต่อองค์กรปฏิบัติงานในวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

หน่วยงานที่สังกัด

ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.05) สังกัดสำนักวิชาการ รองลงมาร้อยละ 24.66 สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานบริหาร ร้อยละ 16.44 นอกจากนั้นสังกัดศูนย์วัดกรรมความรู้ ร้อยละ

6.85 จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อและเทคโนโลยีส่วนใหญ่สังกัดสำนักวิชาการ ซึ่งได้แก่คณาจารย์ สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จึงได้กำหนดให้มีจำนวนคณาจารย์ที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยมีอัตราส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ 15 ต่อ 1 (วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี, 2551: 32)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและสังคม

ลักษณะส่วนบุคคลและสังคม	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
24 – 33	61	83.56
34 – 43	11	15.07
44 – 53	1	1.37
$\mu = 29.98$	$\sigma = 4.67$	R = 24-53
เพศ		
ชาย	24	32.88
หญิง	49	67.12
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	33	45.21
ปริญญาโท	38	52.05
ปริญญาเอก	2	2.74
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
2-3 ปี	64	87.67
4-5 ปี	8	10.96
มากกว่า 5 ปี	1	1.37
$\mu = 4.67$	$\sigma = 0.87$	R = 2-6

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลและสังคม	จำนวน (N = 73)	ร้อยละ
หน่วยงานที่สังกัด		
สำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ	18	24.66
สำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานบริหาร	12	16.44
สำนักวิชา	38	52.05
ศูนย์นวัตกรรมจัดการความรู้	5	6.85

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดรูปแบบการวัดการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัย ศิลปะสื่อ และเทคโนโลยี ในกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน (plan) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (do) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (check) และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข (action) โดยสร้างคำถามครอบคลุมการมีส่วนร่วม 4 ด้านคือ การตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ผู้วิจัยได้กำหนดระบบการวัดระดับการมีส่วนร่วมประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อความให้ครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพและการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน โดยให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาและมีคำตอบให้เลือกตอบได้ตามสภาพที่เป็นจริงของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งกำหนดแต่ละคำตอบดังนี้ “มากที่สุด” เท่ากับ 5 คะแนน “มาก” เท่ากับ 4 คะแนน “ปานกลาง” เท่ากับ 3 คะแนน “น้อย” เท่ากับ 2 คะแนน และ น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกระบวนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ผลการวิจัยในตาราง 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนในภาพรวมนั้น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมในวางแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.93) ซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานของหน่วยงานที่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดโดยใช้ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนการประกันคุณภาพเพื่อลดภาวะความเสี่ยงในการทำงาน การมีส่วนร่วมจัดทำแผนของหน่วยงานโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูล การมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทาง PDCA ต่อการประเมินผลการทำงานของผู้ให้ข้อมูล และการมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดการประกันคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในภาพรวมสามารถกล่าวได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ และมีแนวคิดที่จะปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ

ภาพ 8 การประชุมเพื่อวางแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่มา: บันทึกภาพจากสถานที่จริง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2552

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการวางแผน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	2.87	ปานกลาง
2. เป็นผู้หนึ่งในการเสนอแนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	2.81	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประกัน คุณภาพการศึกษา	2.81	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
4. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการ การประกันคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบ ตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายและการ ดำเนินงาน	2.89	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัด (CMU-KPI) ในปีการศึกษา 2550 ให้มีค่าเฉลี่ย 2.40 หรือร้อยละ 80	2.63	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของ ตัวชี้วัดกับแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยฯ	2.66	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	2.79	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน ในหน่วยงานของท่าน โดยใช้ตัวชี้วัดการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จของแผนงาน	3.26	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนการ ประกันคุณภาพเพื่อลดภาวะความเสี่ยงในการ ทำงาน	2.90	ปานกลาง
10. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนงานของหน่วยงานโดย ใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูล	3.15	ปานกลาง
11. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางPDCA ต่อการประเมินผลการทำงานของท่าน	3.51	ปานกลาง
12. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนพัฒนา ตนเองตามตัวชี้วัดประกันคุณภาพที่เกี่ยวข้อง กับท่าน	2.89	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	2.93	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ผลการวิจัยในตาราง 3 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปฏิบัติในภาพรวมนั้น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.98) ซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมพิจารณาวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยงานของผู้ให้ข้อมูล มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นขั้นตอนการปฏิบัติในงานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว โดยแต่งตั้งคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จากตัวแทนทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ภาพ 9 การประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: บันทึกภาพจากสถานที่จริง เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2552

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะ
การดำเนินงานในการปฏิบัติ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	2.87	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประกัน คุณภาพการศึกษา	3.18	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการประกัน คุณภาพการศึกษา	3.19	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการ ประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยของท่าน	2.10	น้อย
5. ท่านได้มีส่วนร่วมจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	3.27	ปานกลาง
6. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองของวิทยาลัยฯ	3.26	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	2.98	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ผลการวิจัยในตาราง 4 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบในภาพรวมนั้น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.83) ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข้อมูลเพื่อรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง หรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นการดำเนินการ โดยคณะกรรมการจากหน่วยงานนั้นสังกัดอยู่ เช่น คณะกรรมการที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาภายในคณะ สถาบัน สำนัก หรือคณะกรรมการที่คณะ สถาบัน สำนัก แต่งตั้ง

เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานหน่วยงานของตนเอง โดยทำการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐาน และเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ (สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552: 243) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ภาพ 10 การรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา
ที่มา: บันทึกภาพจากสถานที่จริง เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2552

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะ
การดำเนินงานในการตรวจสอบ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข้อมูลเพื่อรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	2.01	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง หรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	2.40	น้อย
3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.37	ปานกลาง
4. ท่านได้มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	3.09	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	3.29	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	2.83	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข

ผลการวิจัยในตาราง 5 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปรับปรุงแก้ไขในภาพรวมนั้น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขในการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.85) ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาการทำงาน การมีส่วนร่วมในการคิดและสร้างรูปแบบวิธีการแก้ไขและลดปัญหาทางานประกันคุณภาพการศึกษา การเข้าร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็นในการประเมินผลการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เหตุที่จำเป็นต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้น เพื่อให้ผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานให้ได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับผู้ใช้โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเกิด

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับปานกลาง

ภาพ 11 การประชุมประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

ที่มา: บันทึกภาพจากสถานที่จริง เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2552

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานในการปรับปรุงแก้ไข

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	2.77	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	1.81	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา	1.35	น้อยที่สุด
4. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลจากการ ประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาไปปรับปรุง พัฒนาการทำงาน	4.05	มาก
5. ท่านได้มีส่วนร่วมในการคิดและสร้างรูปแบบ วิธีการแก้ไขและลดปัญหางานประกันคุณภาพ การศึกษา	2.87	ปานกลาง
6. ท่านได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อสรุปผลการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.13	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	2.87	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	2.85	ปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การวางแผน(plan) การปฏิบัติ(do) การตรวจสอบ(check) และการปรับปรุงแก้ไข (action) ตามเกณฑ์การให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วมและนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักเฉลี่ยหาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ในภาพรวมบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.93
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.98
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83
4. การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.85

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการวิจัยในตาราง 6 เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูล 1 คนสามารถให้ข้อเสนอแนะได้หลายข้อ จากผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลจำนวน 4 คน เสนอแนะว่าควรทำให้นุคตากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ โดยนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน เสนอแนะว่าควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารให้เชื่อมโยงกับงานประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะว่า ควรเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษา ให้นุคตากรมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรทุกสายงาน เนื่องจากบางส่วนยังขาดความเข้าใจ ควรจัดทำรายการเอกสารที่ต้องใช้อย่างอิงแต่ละตัวชี้วัดแจ้งให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และควรให้นุคตากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบในกระบวนการดำเนินงาน

ตาราง 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
1	ควรทำให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการนำการประกันคุณภาพการศึกษา มาบูรณาการให้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ โดยนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน	4
2	ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารให้เชื่อมโยงกับงานประกันคุณภาพการศึกษา	2
3	ควรเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บุคลากรมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น	1
4	ควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรทุกสายงาน เนื่องจากบางส่วนยังขาดความเข้าใจ	1
5	ควรจัดทำรายการเอกสารที่ต้องใช้อ้างอิงแต่ละตัวชี้วัดแจ้งให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น	1
6	ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบในกระบวนการดำเนินงาน	1

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัย
ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา ของ
วิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี
2. เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ คือ บุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จำนวน 73 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบ
ความตรงในเนื้อหา (content validity) โดยยึดถือความสอดคล้องตามหลักการ โดยเสนอต่อ
คณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดสอบความเที่ยง
(reliability) โดยนำแบบทดสอบที่ผ่านการทดสอบความตรงในเนื้อหาไปทดสอบกับบุคลากร คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ผลการทดสอบได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98
จากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ ถอดรหัส จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการ
วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC) ผลการวิจัยสรุปได้
ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุมากที่สุด 53 ปี และน้อยที่สุด 24 ปี มีอายุเฉลี่ย
30 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.12) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 32.88 เป็นเพศชาย มีวุฒิการศึกษา
ในระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 52.05) รองลงมา ร้อยละ 45.21 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา
ตรี ส่วนผู้ให้ข้อมูลส่วนน้อย (ร้อยละ 2.74) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่
(ร้อยละ 87.67) มีระยะเวลาปฏิบัติงานอยู่ในช่วง 2-3 ปี รองลงมา ร้อยละ 10.96 มีระยะเวลาในการ
ปฏิบัติงาน อยู่ในช่วง 4 – 5 ปี และมีเพียงผู้ให้ข้อมูลส่วนน้อย (ร้อยละ 1.37) มีระยะเวลาในการ
ปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.05) สังกัดสำนักวิชาการ รองลงมา ร้อยละ

24.66 สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สังกัดสำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานบริหาร ร้อยละ 16.44 นอกจากนั้นสังกัดศูนย์นวัตกรรมความรู้ ร้อยละ 6.85

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และ เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีส่วนในการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ในระดับปานกลาง อันได้แก่ การวางแผน (plan) การปฏิบัติ (do) การตรวจสอบ (check) และการปรับปรุงแก้ไข (action) โดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการวางแผน บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน มีส่วนร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานของหน่วยงานที่ผู้ให้ข้อมูลสังกัด โดยใช้ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนการประกันคุณภาพเพื่อลดภาวะความเสี่ยงในการทำงาน มีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดประกันคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล มีส่วนร่วมจัดทำแผนของหน่วยงานโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูล โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทาง PDCA ต่อการประเมินผลการทำงานบุคลากร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการปฏิบัติ บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมพิจารณาวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ส่วนการมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยงานบุคลากรระบุนีว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม

โดยรวมบุคลากรมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง

3. ด้านการตรวจสอบ บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง โดย มีส่วนร่วมในการเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนกรณีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข้อมูลเพื่อรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมเสนอแนวทางหรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษามูลนิธิฯ ระบุว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อย อย่างไรก็ตามโดยรวมบุคลากรมีระดับการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาการทำงาน มีส่วนร่วมในการคิดและสร้างรูปแบบวิธีการแก้ไขและลดปัญหางานประกันคุณภาพการศึกษา เข้าร่วมการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการประเมินผลการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนกรณีการมีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษามูลนิธิฯ ระบุว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามโดยรวมบุคลากรมีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้นำมาซึ่งข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และผู้ที่จะนำเอาผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพในระดับปานกลาง แต่ยังมีบางประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมน้อยและน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับ คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้

1. คณบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรผลักดันให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน จากผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพในระดับน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงเสนอให้แต่งตั้งบุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการ การแต่งตั้งบุคลากรคณะกรรมการนั้นเป็นการระบุชี้ชัดถึงบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบ หรือได้รับการมอบหมายงาน โดยตรง ซึ่งอาจจะแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ถึงบทบาทของตนในการประกันคุณภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งการร่วมเป็นคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคลากรระบุว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อย

2. คณบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนโยบายและแผน วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพในการทำงาน เช่น นับเป็นผลงานในการทำงาน การประกาศชมเชย เป็นต้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่มีการพัฒนาการดำเนินงานของตนเอง และกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในงานหน่วยงาน เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยบุคลากรระบุว่ามีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้ในหน่วยงานของตนเองในระดับน้อย

3. หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรปฏิบัติงานในเชิงรุกโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากในภาพรวมบุคลากรระบุว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในระดับมาก ถึงมากที่สุด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่สามารถนำไปอ้างอิงหรือเปรียบเทียบกับ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ สถาบัน สำนัก อื่นๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ ดังนั้นในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรขยายพื้นที่การวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอาจจะทำวิจัยให้ครอบคลุมในระดับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงตัวแปร ตำแหน่งงาน เนื่องจาก ตำแหน่งงาน อาจเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคลากร อาจจะมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับใดนั้น อาจจะขึ้นอยู่กับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และบทบาทที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันในแต่ละด้านตามภาระหน้าที่ของแต่ละบุคลากร

3. การศึกษาครั้งต่อไป อาจจะมุ่งประเด็นการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เป็นต้นเหตุให้เกิดการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี.

เกรียงไกร เล่าพงศ์. 2549. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประเมินคุณภาพการศึกษา ของคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นำชัย ทนุผล. 2540. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: สาขาบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัย
แม่โจ้ เชียงใหม่.

บรรจง จันทมาศ. 2546. การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศาลรัฐธรรมนูญ. 2550. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา <http://www.concourt.or.th> (21 สิงหาคม 2552).

รณชัย ตั้งมั่นอนันตกุล. 2544. การศึกษารูปแบบโครงการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาโรงพยาบาล
ส่งเสริม สุขภาพแบบมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่. กรุงเทพฯ: บุญยไพศาลเจริญ.

วรัตรา แก้ววิชิต. 2544. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ของบุคลากร
พยาบาล งานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและพักฟื้น โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. รายงานการประเมินตนเอง
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี ประจำปีการศึกษา 2550. เชียงใหม่.

วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2552. รายงานประจำปี 2551.
เชียงใหม่.

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค. 2547. Practical PDCA: แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเร็จ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชีโนดีไซด์.

สภาร่างรัฐธรรมนูญ. 2550. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ.

สุนิลา ทนุผล. 2540. การศึกษาผู้ใหญ่ทางการเกษตร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สุทธธีรภัฏ ปิณฑกานนท์. 2543. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ สุทธิขจรกิจการ. 2545. การเพิ่มผลประสิทธิภาพและการแก้ไขปัญหาการผลิตด้วย
โปรแกรม PPPA2000 เพื่อการส่งเสริมการทำ TMP. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: หจก.ภาพพิมพ์.

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. 2552. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อารีรัตน์ เดกิงสรคันธุ์. 2545. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล
กำแพงเพชร. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระของ
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารพัฒนา คณะพัฒนาการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการ และจะไม่มีผลสะท้อนกลับ
ในแง่ลบแก่ท่าน ผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด จึงความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในการตอบ
แบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็น
อย่างดียิ่ง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ
และ

เติมข้อความให้สมบูรณ์

1. ปัจจุบันท่านอายุ (โปรดระบุ)ปี (เกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)
2. เพศ
☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
☐ 1. ปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาโท
☐ 3. ปริญญาเอก
4. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี (โปรดระบุ).....ปี
5. หน่วยงานที่ท่านสังกัด
☐ 1. สำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ
☐ 2. สำนักงานวิทยาลัยฯ กลุ่มงานบริหาร
☐ 3. สำนักวิชาการ
☐ 4. ศูนย์นวัตกรรมการจัดการความรู้

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ หมายถึง ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงาน/รับทราบกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 81-100

มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง หมายถึง ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงาน/รับทราบกิจกรรมต่างๆ ก่อนข้างมาก คิดเป็น ร้อยละ 61-80

มีส่วนร่วมบางครั้ง หมายถึง ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงาน/รับทราบกิจกรรมต่างๆ เป็นบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 41-60

มีส่วนร่วมน้อยครั้ง หมายถึง ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงาน/รับทราบกิจกรรมต่างๆ ก่อนข้างน้อย คิดเป็น ร้อยละ 21-40

มีส่วนร่วมน้อยที่สุด หมายถึง ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินงาน/รับทราบกิจกรรมต่างๆ น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 0-20

ลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	มีส่วนร่วมน้อยครั้ง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)					
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
2. ท่านเป็นผู้หนึ่งในการเสนอแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษา					
4. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงาน					

ลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มีส่วน ร่วมอย่าง สม่ำเสมอ	มีส่วน ร่วม บ่อยครั้ง	มีส่วน ร่วม บางครั้ง	มีส่วน ร่วม น้อยครั้ง	มีส่วน ร่วมน้อย ที่สุด
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด (CMU-KPI) ในปีการศึกษา 2550 ให้ มีค่าเฉลี่ย 2.40 หรือร้อยละ 80					
6. ท่านมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้อง ของตัวชี้วัดกับแผนงานประกันคุณภาพ การศึกษาของวิทยาลัยฯ					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน ในหน่วยงานของท่านโดยใช้ตัวชี้วัดการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จแผนงาน					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนการ ประกันคุณภาพเพื่อลดภาวะความเสี่ยงใน การทำงาน					
10. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนของหน่วยงานโดย ใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็น ข้อมูล					
11. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทาง PDCAต่อการประเมินผลการทำงานของท่าน					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอ แผนพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดประกัน คุณภาพที่เกี่ยวข้องกับท่าน					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Do)					
13. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					

ลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มีส่วน ร่วมอย่าง สม่ำเสมอ	มีส่วน ร่วม บ่อยครั้ง	มีส่วน ร่วม บางครั้ง	มีส่วน ร่วม น้อยครั้ง	มีส่วน ร่วมน้อย ที่สุด
14. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
16. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยของท่าน					
17. ท่านได้มีส่วนร่วมจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
18. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยฯ					
การมีส่วนร่วมตรวจสอบ (Check)					
19. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข้อมูลเพื่อรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา					
20. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง หรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา					
21. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา					
22. ท่านได้มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา					

ลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคลากร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	มีส่วนร่วมน้อยครั้ง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
23. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
<u>การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุง (Action)</u>					
24. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
25. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
26. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
27. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุง พัฒนาการทำงาน					
28. ท่านได้มีส่วนร่วมในการคิดหาและสร้างรูปแบบวิธีการแก้ไขและลดปัญหางานประกันคุณภาพการศึกษา					
29. ท่านได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
30. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					

31. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไรบ้าง
(โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางภาคผนวก แสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลักษณะการมีส่วนร่วม	Reliability
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)	
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9841
2. ท่านเป็นผู้หนึ่งในการเสนอแนะทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9840
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9831
4. ท่านได้มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการ การประกันคุณภาพการศึกษา ในองค์ประกอบตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงาน	0.9834
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัด (CMU-KPI) ในปีการศึกษา 2550 ให้มีค่าเฉลี่ย 2.40 หรือร้อยละ 80	0.9836
6. ท่านมีส่วนร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยฯ	0.9832
7. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9834
8. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน ในหน่วยงานของท่านโดยใช้ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จแผนงาน	0.9836
9. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนการประกันคุณภาพเพื่อลดภาวะความเสี่ยงในการทำงาน	0.9837
10. ท่านได้ร่วมจัดทำแผนของหน่วยงานโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูล	0.9835
11. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางPDCAต่อการประเมินผลการดำเนินงานของท่าน	0.9842
12. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดประกันคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับท่าน	0.9834

ตารางภาคผนวก (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	Reliability
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Do)	
13. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9834
14. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9832
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9837
16. ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยของท่าน	0.9837
17. ท่านได้มีส่วนร่วมจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9837
18. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยฯ	0.9834
การมีส่วนร่วมตรวจสอบ (Check)	
19. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำเสนอข้อมูลเพื่อรับการตรวจประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9836
20. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง หรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9831
21. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเตรียมการรับการประเมินคุณภาพการศึกษา	0.9847
22. ท่านได้มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9839
23. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9834
การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข (Action)	
24. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9850
25. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9835
26. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9838

ตารางภาคผนวก (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	Reliability
27. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุง พัฒนาการทำงาน	0.9837
28. ท่านได้มีส่วนร่วมในการคิดหาและสร้างรูปแบบวิธีการแก้ไขและลดปัญหางานประกันคุณภาพการศึกษา	0.9832
29. ท่านได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9832
30. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.9837
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด	0.9842

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 20 คน พบว่า reliability มีค่าเท่ากับ 0.9842 ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 1 แสดงว่าเครื่องมือวัดมีความน่าเชื่อถือสูงมาก

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวกฤติยาภรณ์ ต้นป่า
วัน เดือน ปีเกิด	9 สิงหาคม 2523
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านคอนมูล จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2542 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2548 ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2552 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2547-2549 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน นักวิชาการการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่งานประกันคุณภาพการศึกษา หน่วยประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่